

Izvještaj o radu Knjižničarskog društva Rijeka

u razdoblju od 31. lipnja 2010.
do 1. prosinca 2011. godine

Sandra Stupičić

Sveučilišna knjižnica Rijeka
sstupicic@svkri.hr

Na redovnoj izbornoj skupštini Knjižničarskog društva Rijeka, održanoj 1. srpnja 2010. godine izabrani su članovi Upravnog odbora: Dejana Golenko (predsjednica), Gorana Tuškan Mihočić (potpredsjednica) te članovi Evgenia, Arh, Ana Bogdanić, Sanja Heberling Dragičević, Ivana Hrvat Kričančić, Sanja Mrkić Radivojević, Branka Pemper i Korina Udina. Za članove Nadzornog odbora izabrani su Helena Barić Karajković, Dolores Paro Mikeli i Gordana Vučinić.

U organizaciji Društva održana su brojna predavanja i edukativne radionice domaćih i gostujućih predavača. U listopadu 2010. godine, u Sveučilišnoj knjižnici Rijeka održana je radionica *Komunikacijske vještine* koju su vodile defektologinja Sanda Šoić i socijalna pedagoginja Stela Bakarčić. Poučile su prisutne o učinkovitim meto-

dama i tehnikama rješavanja nesporazuma u svakodnevnoj i poslovnoj komunikaciji.

Predavanje Marije Šegota-Novak *Safari jedne knjižničarke — IFLA i oko IFLE*, održano je 25. studenog 2010. u Sveučilišnoj knjižnici Rijeka. Autorica je naglasak stavila na poruke i dojmove s predkonferencije Sekcije za javne knjižnice i 76. IFLA konferencije, koje je stekla kroz svoja osobna zapažanja.

S ciljem poticanja čitanja, 21. prosinca 2010. održano je predavanje *Što je knjiga bez čitatelja?* kojim je autorica Verena Tibljaš potaknula prisutne knjižničare na kontinuirano preispitivanje rezultata svakodnevnog djelovanja u razvijanju kulture čitanja sadašnjih, ali i budućih korisnika knjižnica.

U organizaciji Knjižničarskog društva Rijeka i Sveučilišne knjižnice Rijeka, 23. veljače 2011. u prostoru Sveučilišne knjižnice Rijeka održano je predavanje *Studijsko putovanje u Sjedinjene Američke Države*. Predavačice su bile voditeljica Informacijskog centra Američkog veleposlanstva u Zagrebu, Marica Bahlen i voditeljica Američkog kutka u Sveučilišnoj knjižnici Rijeka, Orietta Lubiana.

Knjižničarsko društvo Rijeka i Sveučilišna knjižnica Rijeka ugostili su i Mariju Cvetnić-Kopljar iz Informacijskog centra Američkog veleposlanstva u Zagrebu koja je predstavila svoj amaterski dokumentarni film *Studijski boravak u Knjižnici Arlington, Virginia, SAD*. Projekcija filma i predavanje održani su 15. ožujka 2011. u Sveučilišnoj knjižnici Rijeka.

Suradnjom Društva i Gradske knjižnice Rijeka 7. travnja 2011. u Narodnoj čitaonici, doc. dr. sc. Ivanka Stričević održala je predavanje i edukativnu radionicu *Rad s djecom i mladima na projektu u knjižnici: od projektnog učenja do koraka u izvedbi*. Predavanje i radionica namijenjeni su prvenstveno knjižničarima narodnih knjižnica (dječjih odjela i odjela za mlade) te osnovnih i srednjih škola.

Svibanj 2011. obilježila je akcija *Kap dobrote u moru ljubavi Knjižničarskog društva Rijeka* u suradnji s knjižnicama Primorsko-goranske županije kojom je prikupljeno

više od 120 knjiga i slikovnica te 400 igračaka, koje su darovane Domu za djecu i mladež Kraljevica-Oštro.

Dorja Mučnjak iz knjižnice Filozofskog fakulteta u Zagrebu održala je predavanje *Što sve treba znati Facebook knjižničar?* te predstavila društvenu mrežu *Facebook* i mogućnosti njezina korištenja i utjecaja na knjižničarsku struku. Predavanje je održano 9. lipnja 2011. u Sveučilišnoj knjižnici Rijeka.

Nagradu *Eva Verona*, Hrvatskog knjižničarskog društva, u znak priznanja za posebno zalaganje u radu, inovacijama i promicanje knjižničarske struke, 2010. godine primila je Dejana Golenko. *Povelja Ivan Kostrenčić* u 2010. godini dodijeljena je Lei Lazzarich za najzaslužnijeg knjižničara, Vereni Tibljaš za najuspješniji knjižničarski projekt *Tražimo najstariju slikovnicu*, Branki Brčić, Smiljki Ostović za dugogodišnji uzoran rad u Društvu, unaprjeđivanje struke i očuvanje ugleda Društva.

Tijekom 2010./2011. Knjižničarsko društvo Rijeka broji 78 aktivnih članova. Članovi sudjeluju na 37. redovnoj skupštini Hrvatskoga knjižničarskog društva u Tuheljskim toplicama održanoj u 30. rujna 2010. godine. S ciljem napredovanja članova i struke, Društvo prijavljuje niz projekata Grada Rijeke i Primorsko-goranske županije. Također, potiče svoje članove na pisanje i objavljivanje stručnih radova s područja knjižničarstva u časopisu Knjižničarskog društva Rijeka *Knjižničar / Knjižničarka*.

Humanitarna akcija »Kap dobrote u moru ljubavi«

Dejana Golenko

Knjižnica Pravnog fakulteta u Rijeci
dejana@pravri.hr

Riječko knjižničarsko društvo darovalo je knjige, slikovnice i igračke prikupljene u humanitarnoj akciji »Kap dobrote u moru ljubavi« Domu za djecu i mladež — Kraljevica — Oštro. Riječ je o akciji koje Knjižničarsko društvo Rijeka provodi posljednjih nekoliko godina, a koja je održana povodom uskršnjih blagdana. Dobrom voljom članica knjižničarskog društva i knjižnica Primorsko-goranske županije prikupljeno je više od 120 knjiga i slikovnica, preko 400 igračaka, a tim se darivanjem željelo djeci uljepšati uskršnje blagdane.

Najveći broj slikovnica, knjiga i igračaka prikupila je, i svakako najviše pridonijela ovogodišnjoj akciji, OŠ Ivana Mažuranića Novi Vindolski u dogovoru s ravnateljem Borisom Turjakom i knjižničarkom Dajanom Lušić, koji navode: *Ponosni smo što su se u akciju uključili svi učenici i djelatnici OŠ Ivana Mažuranića Novi Vinodolski i smatramo da bi sličnih akcija trebalo biti više. Nadamo se da ćemo svojim priložima izmamiti osmjeh na dječja lica i uljepšati im nadolazeće blagdane što je i bio cilj ove akcije.*

U dogovoru s Brankom Pajezetović, ravnateljicom Doma i predstavnicama Knjižničarskog društva Rijeka, Dejanom Golenko i Evgenijom Arh, prikupljenim knjigama i slikovnicama oblikovat će se knjižnica za štíćenike Doma kao krajnji cilj humanitarne akcije. Želja je doprinijeti jačanju čitalačkih navika te navika korištenja knjižnice i knjižničnih usluga djece s posebnim potrebama.

12. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica

Opatija, 11.-13. svibnja 2011.

Dejana Golenko

Knjižnica Pravnog fakulteta u Rijeci
dejana@pravri.hr

12. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica u organizaciji Sekcije za visokoškolske i specijalne knjižnice Hrvatskoga knjižničarskog društva i Sveučilišne knjižnice Rijeka održane su u Opatiji od 11. do 13. svibnja 2011. Organizacijski odbor 12. dana predstavlja: Tamara Krajna (predsjednica), Alisa Martek, Nada Avakumović, Senka Tomljanović, Zagorka Majstorović, Zrinka Udiljak Bugarinovski i Elizabeta Rybak Budić.

Ovogodišnja tema 12. dana bila je *Knjižnice: kamo i kako dalje?* koja je bila podijeljena na tri podteme, usluge i korisnici; pohrana i zaštita knjižne građe te profesija »knjižničar«.

Upravo zbog širokog raspona teme na skupu je sudjelovalo preko 50 izlagača koji su svojim izlaganjima obuhvatili aktualne teme i najnovije trendove iz područja knjižničarstva i informacijskih znanosti kao i dobru praksu iz hrvatskih i svjetskih knjižnica specijalnih i visokoškolskih knjižnica.

John Lubans sa Središnjeg sveučilišta Sjeverne Karoline u svom pozvanom izlaganju *Leading from the Center: meaning, experience and implications* ukazao je na iskustva timskoga rada u knjižnicama. Tatjana Mušnjak iz Hrvatskoga državnog arhiva u svom pozvanom izlaganju govorila je o suradnji između sveučilišta, baštinskih ustanova i industrije na primjeru međunarodnog projekta *Zephyr o pasivnom održavanju mikroklima u spremištima*.

U okviru skupa održana su i dva okrugla stola: Okrugli stol *Status knjižnice i knjižničara u sveučilišnom sustavu: profesija »sveučilišni knjižničar« (ili knjižničar na privremenom radu na sveučilištu?)* i Okrugli stol *Infoteka za knjižničare*.

Okrugli stol *Status knjižnice i knjižničara u sveučilišnom sustavu: profesija »sveučilišni knjižničar« (ili knjižničar na privremenom radu na sveučilištu?)* jedan je od glavnih događaja 12. dana. Na njemu su gostovali prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš, rektor Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. Robert Matijašić, rektor Sveučilišta u Puli, prof. dr. sc. Nevenka Ožanić, prorektorica za znanost Sveučilišta u Rijeci, Dunja Seiter-Šverko, glavna ravnateljica NSK, dr. sc. Josip Stipanov, autor knjige *Knjižnice i društvo* i bivši ravnatelj NSK, Ankica Janković, načelnica Odjela za knjižničnu djelatnost u Ministarstvu kulture i Ante Žužul, predsjednik Uprave Školske knjige. Rasprava je započela čitanjem *Pisma javnosti Društvo (zaboravljenog) znanja ili Jesu li knjižnice potrebne društvu znanja?* koje su sastavili ravnatelji/voditelji sveučilišnih knjižnica, predstavnici sveučilišta u Osijeku, Puli, Rijeci, Zadru, Splitu i Dubrovniku u Zajednici knjižnica sveučilišta Hrvatske i predsjednica Hrvatskog knjižničarskog društva, kojim se željela skrenuti pozornost na misiju knjižničara znanstvenih i visokoobrazovnih institucija te inicirati javna rasprava o pitanjima koja su ključna za uspješno ostvarivanje vizije »društva znanja«.

U okviru Okruglog stola *Infoteka za knjižničare* prikazana je zbirka pravnih i stručnih informacija namijenjena knjižničarima za zagovaranje u svojoj lokalnoj, visokoškolskoj i znanstvenoj zajednici. Zbirka pravnih i stručnih informacija dostupna je na portalu kampanje *Imam pravo znati, imam pravo na knjižnicu*.

Pored izlaganja i okruglih stolova, tijekom skupa održane su dvije radionice, prva pod nazivom *Sveučilišni knjižnični sustavi s aspekta nabave i međuknjižnične posudbe: stanje i mogućnosti* i druga *Knjižničarske usluge danas: rad s korisnicima na izvorima službenih publikacija i državnih informacija* koje su organizirale Komisija za nabavu knjižnične građe i međuknjižničnu posudbu i Komisija za državne informacije i službene publikacije.

Predstavljen je i *Zbornik radova 11. dana*, kao i veliki broj posterskih izlaganja s prikazom bogatog iskustva rada visokoškolskih i specijalnih knjižnica.

12. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica završili su konstruktivnim zaključcima:

- izraditi upute za registraciju fondova visokoškolskih i specijalnih knjižnica izvan sustava kulture kao kulturnog dobra: HKD, Komisija za zaštitu knjižnične građe;
- izraditi praktične upute za donošenje Plana mjera za slučaj katastrofe temeljem Pravilnika o zaštiti knjižnične građe: Matična služba NSK; Stručno vijeće sveučilišnih knjižnica i Komisija za zaštitu knjižnične građe;
- poticati izgradnju repozitorija u sustavu znanosti i visokog obrazovanja i umrežavati ih: NSK;
- definirati Nacionalnu strategiju visokoškolskih i specijalnih knjižnica: Matična služba NSK; Stručno vijeće sveučilišnih knjižnica, HKD, Sekcija za specijalne i visokoškolske knjižnice;
- inzistirati na provođenju učinkovitog sustava nadzora pridržavanja zakonskih i podzakonskih propisa koji se odnose na knjižničnu djelatnost u specijalnim i visokoškolskim knjižnicama: matične sveučilišne knjižnice, Stručno vijeće matičnih sveučilišnih knjižnica i MZOŠ;
- požurnica za usvajanje Standarda za visokoškolske knjižnice: HKD;

- uputiti MZOŠ-u prijedlog za osnivanje Službe za knjižničnu djelatnost (po uzoru na Ministarstvo kulture): HKD;
- usvajati i obvezno prevoditi na hrvatski jezik sve međunarodne i europske norme koje se odnose na knjižničnu djelatnost te educirati o njihovoj primjeni: HKD, Komisija za statistiku i pokazatelje uspješnosti u knjižnicama;
- koncipirati, ustrojiti i razvijati knjižnične sustave na sveučilišnoj i nacionalnoj razini, te u sustave uključivati i specijalne knjižnice izvan Matične službe NSK; sveučilišta: odnosno sveučilišne knjižnice, Stručno vijeće sveučilišnih knjižnica;
- oblikovati i razvijati strategiju marketinga visokoškolskih i specijalnih knjižnica: HKD, Radna grupa za javno zagovaranje;
- doraditi strategiju javnog zagovaranja na način da se uključe projekti za visokoškolske i specijalne knjižnice: HKD, Radna grupa za javno zagovaranje te
- skup podržava pismo javnosti pod nazivom Društvo (zaboravljenog) znanja ili Jesu knjižnice potrebne društvu znanja? koje je pročitano na Okruglom stolu u okviru skupa, kao poticaj za promišljanje misije knjižnica u Nacionalnoj strategiji visokoškolskih i specijalnih knjižnica.¹

Izuzetno dobra posjećenost skupa i veliki broj izlagača ukazao je da su i 12. dani nastavili s tradicijom očuvanja misije i promicanja knjižničarstva kao profesije te podizanju učinkovitosti kvalitete usluga knjižnica svih vrsta knjižnice, a to su potvrdili i svojim novodobivenim amblemom: sovicom s knjižicom i kapicom.

---

¹ Zaključci preuzeti, Tomljanović, S., 12. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica Opatija, 11.-13. svibnja 2011., br. 52 (2011), URL: <http://www.hkdrustvo.hr/hkdnovosti/clanak/416> (2011-08-30).

Osvrt na knjigu

Selo Gornji Kut i njegova »Hrvatska čitaonica«

Ivana Vladilo

Knjižnica Strojarske škole za industrijska i obrtnička zanimanja Rijeka
ivana.vladilo@gmail.com

Knjiga mr. sc. Karmen Delač-Petković, *Selo Gornji Kut i njegova »Hrvatska čitaonica«* impozantna je svojim opsegom (443 stranice) i opremom (268 slikovnih priloga: fotografija, dokumenata, crteža, mapa, tablica). Ova nam zavičajna monografija kroz šest tematskih cjelina, istraživačkom dokumentarnom pričom predstavlja jednu, u našim prilikama jedinstvenu knjižnicu, koju su 1936. g. osnovali sami mještani Gornjih Kuti, o njoj brinuli svih godina volonterski, predano do današnjih dana.

Kroz knjigu autorica Karmen Delač-Petković, otkrila nam je svoju najosobniju vezu s Knjižnicom i potrebu da sva svoja dugogodišnja istraživanja, rad na očuva-

nju i promicanju ovoga zavičajnog blaga učini što vidljivijima i odgovarajuće vrednovanima.

Uz brojne podupiratelje, izdavači su knjige Hrvatska čitaonica Sela Kuti, Općina Brod Moravice te Matica hrvatska Ogranak Viškovo.

Dr. sc. Marina Čizmić-Horvat navodi naglašava: »... ovo nije obična knjiga. To je nesvakidašnja, a po mnogočemu i važna knjiga za hrvatsku kulturnu povijest. Iako knjiga govori o rađanju i životu knjižnice u malom goranskom selu Gornji Kuti, koja je osnovana već 1936. godine, to nije samo knjiga o povijesti hrvatskog knjižničarstva.«

Uistinu, iz ove knjige, kroz dugogodišnje djelovanje Čitaonice, upoznajemo i prošlost i sadašnjost, povijest i današnjicu jedne goranske kulturne oaze. Pisana nasdasve zanimljivo i čitko, opremljena iscrpnim znanstvenim aparatom, pravi je primjer i poticaj budućim regionalnim povijestima hrvatskih knjižnica.

Pozivom knjižničarka, Karmen Delač-Petković dala nam je jednu veliku knjigu o jednoj maloj velikoj knjižnici.

- Karmen Delač-Petković, knjižničarka Strojarsko-brodograđevne škole u Rijeci, na Filozofskom fakultetu u Zagrebu uspješno je obranila doktorat s temom »Razvoj knjižnica Gorskoga kotara« i stekla akademski naslov doktora informacijskih znanosti, grana knjižničarstvo.

Najbolji školski knjižničari

nagrađeni godišnjom nagradom HUŠK-a

»Višnja Šeta«

5. godina državne nagrade »Višnja Šeta«
na 10. skupštini HUŠK-a RH,
u Dubrovniku, 23.05.2012.

Korina Udina

Knjižnica Osnovne škole Kostrena
korinau@yahoo.com

Prema Pravilniku za dodjelu, nagrada »Višnja Šeta« namijenjena je školskim knjižničarkama i knjižničarima, u znak trajne uspomene na jednu od najpoznatijih promicateljica modernog hrvatskoga školskog knjižničarstva, Višnju Šeta (1948.-2002.), knjižničarku Prve hrvatske sušačke gimnazije u Rijeci. Opširnije informacije nalaze se na www.husk.hr i našoj Facebook stranici. Kao podsjetnik mladim kolegama i kolegicama vrijedi još jednom reći tko je bila Višnja.

Višnja Šeta idejna je začetnica Proljetne škole školskih knjižničara Republike Hrvatske prije 25 godina, pokrenula je stručno usavršavanje školskih knjižničara u Primorsko-goranskoj, Istarskoj i Ličko-senjskoj županiji kada takav vid usavršavanja u Hrvatskoj nije postojao. Proljetna škola školskih knjižničara, podržana od tadašnjeg Zavoda za školstvo u Rijeci, počela je entuzijazmom i volonterskim radom uključenih predavača i knjižničara. Osoba koja je generacije školskih knjižničara poučavala praktičnoj metodi školskog knjižničarstva, okupljala i predvodila struku na brojnim stručnim skupovima, jedna je od osnivačica Hrvatske udruge školskih knjižničara, te se njenim imenom nazvala nagrada koju HUŠK godišnje dodjeljuje školskim knjižničarkama i knjižničarima koji su se u svom radnom okružju istakli predanim, inovativnim radom uz zapažene rezultate u području školskog knjižničarstva.

Uz 10. obljetnicu HUŠK-a i 5. obljetnicu nagrade »Višnja Šeta«, predsjednica HUŠK-a Vanja Jurilj i Upravni odbor udruge formalizirali su izgled nagrade posebnom Diplomom koja je tiskana prema dizajnu Borisa Ljubičića i plaketom. Povjerenstvo za dodjelu Nagrade »Višnja Šeta« 2012. prema teritorijalnoj zastupljenosti čine: Mirjana Milinović, Bjelovarsko-bilogorska županija, Rovišće; Irja Jerković, Dubrovačko-neretvanska županija, Dubrovnik; Dijana Čupić, Zagrebačka županija, Zagreb i Korina Udina, Primorsko-goranska županija, Rijeka, predsjednica.

U ovih pet godina nagrađeni su državnim godišnjom nagradom »Višnja Šeta« izabrani školski knjižničari, neki od njih su danas profesori na fakultetima u Osijeku i Zagrebu:

- **2008.** nagradu su dobile Jasmina Lovrinčević, Dinka Kovačević, Jadranka Lasić Lazić, Ruža Jozić, Korina Udina.
- **2009.** Ivana Vladilo, Marija Mudri, Jadranka Groza.

- **2010.** Mirjana Milinović, Karmen Delač Petković, Evica Tihomirović.
- **2011.** Biserka Šušnjić, Sanja Galic, Marija Prcić Bilić.

Biserka Šušnjić je naš »dobri duh« Proljetnih škola školskih knjižničara Republike Hrvatske od devedesetih godina. Jedna je od osnivačica HUŠK-a.

Bogato tridesetpetogodišnje radno iskustvo stekla je u bečkim osnovnim školama u Austriji; u srednjim školama u Bosanskom Petrovcu i u Klasičnoj gimnaziji u Zagrebu. Slijede poslovi na razvoju školskoga knjižničarstva i odgojno-obrazovnog sustava u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa RH, Zavodu za školstvo i Agenciji za odgoj i obrazovanje

Još 2000.-te godine ustrojila je i organizirala mrežu Županijskih stručnih vijeća školskih knjižničara koja i danas uspješno provodi stručna usavršavanja u suglasnosti s AZOO.

Dobro organiziranim i kvalitetnim stručnim usavršavanjem školskih knjižničara te uspostavljanjem suradničkih odnosa među onima koji utječu na rezultate, nastojala je da školske knjižnice budu multimedijsko, informacijsko, komunikacijsko i stvaralačko središte škole, te da program rada bude potpuno integriran u školski kurikulum i predstavlja središnju točku obrazovnog procesa. Poticala je ostvarenje standarda za školske knjižnice. Utjecala je na koordinirano djelovanje županijskih stručnih vijeća školskih knjižničara, ministarstava (prosvjete, kulture, znanosti, obnove...), vladinih razvojnih projekata cijeloga društva (informatizacija i internetizacija...), fakulteta koji obrazuju knjižničare, strukovnih udruga, međunarodnih strukovnih akcija. Zapravo, prva je viša savjetnica za stručne suradnike školske knjižničare pri Agenciji za odgoj i obrazovanje u Zagrebu i nagrađena Nagradom Višnja Šeta.

Nagrada »Višnja Šeta« 2012. godine dodijeljena je: Jadranki Gabriša Perković iz Sisačko-moslavačke županije, Industrijsko-obrtnička škola Sisak, Danici Pelko iz

Krapinsko-zagorske županije, OŠ Donja Stubica i Zori Hajdarović iz Međimurske županije, OŠ Nedelišće.

Hvala Vam, »anđeli« naših školskih knjižnica, što tako nesebično dajete sebe struci i djeci...

Predsjednica Povjerenstva Korina Udina, mag. bibl.
voditeljica SVOK-a PGŽ, str. sur. savjetnica

1. državni stručni skup HUŠK-a u Splitu:

**Horori a priori?
Knjige o kojima se ne govori, a tražene su
fondovima školskih knjižnica**

Korina Udina

Knjižnica Osnovne škole Kostrena
korinau@yahoo.com

Nakon 10 godina postojanja Hrvatske udruge školskih knjižničara Republike Hrvatske, zaživjela je i ideja o samostalnom stručnom skupu HUŠK-a za usavršavanje i rješavanje stručnih pitanja školskih knjižničara Hrvatske. Velik odaziv sudionika skupa iz različitih dijelova Hrvatske dokazuje zanimljivost teme i snaženje strukovne udruge. Neosporno je da u vrijeme najveće društvene krize, nepovoljnog profesionalnog identiteta školskog knjižničara prema zakonskim aktima koji još uvijek deprofesionaliziraju rad stručnog suradnika knjižničara, školski knjižničari ipak

neumorno promišljaju kako djelovati pozitivno na čitateljski ukus učenika i socijalizaciju djece u našoj društvenoj stvarnosti.

O knjigama o kojima se ne govori, a tražene su fondovima školskih knjižnica progovorilo se od 28. do 29. listopada u Splitu.

Uz ovogodišnju temu **Međunarodnog mjeseca školskih knjižnica: školske knjižnice osnažuju učenike za život**, razgovaralo se o dječjoj književnosti s vrlo različitih socioloških, kulturoloških i društvenih aspekata, te s opservacijama iz prakse školskih knjižnica. Goste je u ime Hrvatske udruge školskih knjižničara pozdravila njena predsjednica Vanja Jurilj, dipl. knjiž., i organizatorica skupa u Splitu iz Agencije za odgoj i obrazovanje Split Ana Krželj, viša savjetnica za školske knjižnice, a u ime Sekcije za školske knjižnice Hrvatskog knjižničnog društva skupu se obratila Lorenka Sanvicenti Bučević. Sadržajnim i podržavajućim riječima stručni skup je u ime pokrovitelja Grada Splita otvorila dogradonačelnica Anđelka Visko-
vić, prof.

Skup je bio podijeljen u tri dijela:

- izlaganja koja su se bavila tematikom nasilja u literaturi za djecu i mlade,
- izlaganja koja su se bavila tematikom seksualnosti u literaturi za mlade i
- okrugli stol s temom »Načelo slobodnog pristupa informacijama i odgojno-obrazovna uloga školske knjižnice — kako ih pomiriti kad je riječ o tematici nasilja i seksualnosti?«

Predavači i aktivni sudionici skupa bili su ugledni stručnjaci s fakulteta i institucija koji se bave tom problematikom: prof. dr. sc. Dražen Lalić dao je sociološki osvrt na djelovanje knjižnica u kontekstu nasilničkoga ponašanja mladih u suvremenom hrvatskom društvu; prof. dr. sc. Dubravka Zima prikazala je istraživački pristup dječjoj i adolescentskoj književnosti te tabue: spolnost, horor, obiteljski tabui; mr. sc. Amir Hodžić otvorio je sociološki pogled na edukaciju o seksualnosti; mr. sc. Valerija Večei-Funda iz OŠ Lepoglava iznijela je pedagoško istraživanje miš-

ljenja učenika o knjigama s elementima nasilja i horora, ili dr. sc. Ivanka Stričević koja je pretresla knjižničku nabavnu politiku između interesa i realnosti.

Problematiku nasilja u književnim djelima vrlo je zorno prikazao dr. sc. Srećko Listeš, viši savjetnik za hrvatski jezik i predsjednik Društva profesora hrvatskoga jezika iz Splita, pregledom literature koju čitaju srednjoškolci. Počevši od grčke mitologije i antičke drame, svi su odnosi među likovima nasilni, bratoubilački, incestuozni. Tu tematiku u određenim društvenim razdobljima tabuiziramo, da bi ih u nekim sljedećima detabuizirali. Koliko učimo iz književnosti i učimo li od književnosti, postavio je pitanje dr. sc. Srećko Listeš na kraju svog izlaganja.

Kako sve u životu počinje *ab novo* tako je i ovaj skup započeo pričama iz usmene predaje i narodne književnosti izlaganjem Jasne Held, profesionalne pripovjedačice iz Dubrovnika. Zanimljivo je da je to traženo zanimanje u svijetu, gdje se obnavlja prenošenje priča usmenom predajom. Sudionica je brojnih festivala pripovjedača u zemlji i u Europi. Svoje izlaganje započela je, naravno, pričom.

Svaka bajka počinje sa: bio jednom jedan kraljević; koliko kraljevića u životu poznajemo; što doživljava mlada osoba u stvarnom životu ako sluša samo bajke sa sretnim završetkom; život teče rješavanjem različitih problema; koliko primjećujemo što se doista događa u stvarnom svijetu; kakve nam priče trebaju da izoštrimo pažnju; ako ga ne primjećujemo, život prolazi pored nas u nepovrat. Bajke su poput zagrljaja, kaže Jasna Held.

To su priče procesa, dramatisacijom se dijete postavlja u proces razmišljanja o uzrocima lošeg ponašanja likova ili dobrog ponašanja. Svatko od nas najjaču spoznaju ima iz osobnog iskustva, djeca nemaju to životno iskustvo, ali doživljavaju čitajući priče i u tom doživljaju priče nauče odlučivati. Malo je bajki za djecu, to su priče za različite uzraste i za odrasle, tako ih treba djeci interpretirati. Dala je primjer iz lektire »Šaljive narodne pripovijetke« zbirku usmenih narodnih priča zapravo za odrasle. Važna je interpretacija sadržaja da bi ga mladi mogli razumjeti. Svaka

njena ispričana priča ima opću narodnu pouku, svima razumljivu i prihvatljivu, zato je mogu slušati djeca i u engleskim školama kao i kod nas.

Još davne 1946. godine pisalo se o obiteljskim tabuima, objašnjavala je dr. sc. Dubravka Zima, tome svjedoči knjiga »Blizanke« Ericha Kestnera o rastavi roditelja. Adolescentska književnost objašnjava otpor ili poraz mlade nadolazeće generacije društvenim tabuima, jer adolescenti donose promjene na bolje. Ako prihvaćaju prilagodbu u društvu u kojem žive, prihvatili su poraz u borbi za drukčijim.

No, »Blizanke« su sa sretnim završetkom, ali postoje knjige u lektiri koje nemaju sretan završetak, dapače, opisuju rodno nasilje kao u »Brezi«, nasilje prema ženama, »Iz velegradskog podzemlja« problem alkoholizma. O mnogim naslovima se raspravljalo u vizurama različitih struka.

Izražena je potreba revidiranja popisa lektira, što učenici trebaju čitati u okviru odgojno-obrazovnih programa i što će ih poticati na čitanje iz užitka, s pretpostavkom da je automatizam čitanja već usvojen u ranoj školskoj dobi. Zaključeno je da je potrebna i obvezna i neobavezna literatura u školskim fondovima. Ključan je i kontekst odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj kojem je nužna sustavna školska edukacija mladih u poučavanju odnosa u društvu, kulturnih i drugih prava, o vrijednostima i stavovima u društvu, ljudskom razvoju pa i reproduktivnom zdravlju.

Knjiga je najbolji eskapizam, primijetio je Neven Antičević, direktor Algoritma. Knjiga vas usiše svojim sadržajem i na trenutak pobjegnute od svijeta, ljudi empatijom suosjećaju s knjigom, ne moraju proživjeti da bi doživjeli. Mladi gutaju horore jer su jednostavni, i ne baš vrijednim sadržajem, ali sa sretnim završetkom, rekao je, objašnjavajući pomamu za E. Steinom. Usvajaju brzinu čitanja popularnim knjigama što doprinosi poticanju čitanja, zaključio je Antičević.

Emica Calogjera, urednica Školske knjige, predstavila je literaturu koja bi bila pogodna za neobavezno čitanje, a potiče razmišljanja upravo o ovim temama, prim-

jerice roman »Čarobna ploča« ili Biblioteka »za genijalce« koja sadrži ilustrirane knjige o Sokratu, Decartesu, Kantu.

Važnost odnosa prema knjižnici i knjigama spomenuo je i dr. sc. Dražen Lalić podsjetivši nas na grafit kojeg svi znamo: *DOLAZI SMAK SVIJETA, POKAJ SE I VRATI KNJIGE U KNJIŽNICU.*

Knjižničari su glavni komunikatori između knjiga i mladih, trebaju voljeti svoj posao, djecu, knjige, savjetovao je između ostalog poznati sociolog. Obitelj nije svijet, vršnjački utjecaj je također važan, pa umjesto da škola i roditelji prebacuju odgovornost za odgoj i obrazovanje mladih, trebamo i možemo djelovati na mlade koji će međusobno razviti svoja pravila društvene socijalizacije, zaključuje se iz izlaganja.

Tko od nas, školskih knjižničara želi da ga učenici pamte samo po rečenici: Vрати knjige!

Upravo to je razlog sudjelovanja na ovom skupu koji je problemski dotaknuo rad školskih knjižničara i knjigu.

U okviru skupa održana je i pjesnička večer povodom **Četrdesete obljetnice pogibije Josipa Pupačića** u organizaciji Društva profesora hrvatskoga jezika i Gradske knjižnice Marka Marulića iz Splita, kao i obilazak stare jezgre Splita uz stručno vodstvo **Gerarda Denegrija**, predstavnika Protokola Grada Splita.

Također je i organiziran **stručni izlet u Antičku Salonu i Etno selo Radošić.**

Posjetili smo Osnovnu školu don Lovre Katića u Solinu i školsku knjižnicu gdje su učesnici čuli zanimljivo izlaganje školske knjižničarke Ine Vuković, o radu knjižnice u tako velikoj školi, o pustinji Blace i tradicionalnim običajima otoka Brača. Tom prigodom voditeljici školske knjižnice, u ime Hrvatske udruge školskih knjižničara uručen je komplet knjiga za poticanje čitanja iz užitka. Upoznavanje Solina upotpunio je obilazak **Antičke Salone** uz stručno vodstvo školskog knjižničara **Vladimira Gudelja Velage**, dipl. knjiž. i predsjednika splitske podružnice HUŠK-a.

Motivirajuće je pozitivno ozračje i sadržajna zastupljenost, način problematiziranja i rješavanja pitanja koja su knjižničari postavljali. Svakako je ovo jedan od onih skupova koji se pamte.